І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 97. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 21-го ТРАВНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, MAY 21, 1975 No. 97. VOL. LXXXII.

Представники КУК і СКВУ відвідали українські громади Західньої Канади

Вінніпеґ, Манітоба. — Комітет Українців Канади інформує, що з нагоди місяця СКВУ і для успішного започаткування збірки фонду СКВУ в 1975 році, д-р Ю. Даревич, член Президії СКВУ з Торонта і д-р С. Кальба, екзекутивний директор Централі КУК з Вінніпеґу, відвідали українські центри західньої Канади в Вінніпеґу, Реджайні, Саскатуні, Ванкувері і Едмонтоні. В усіх осередках відбуто в другому тижні травня ц. р. ширші громадські збори, на яких д-р Кальба представив ті ділянки запланованої праці КУК, якої успіх залежить від тісної співпраці і координації з Президією Світового Конґресу Вільних Українців. Це відноситься спеціяльно до діяльности на всіх тих відтинках збереження і дальшого розвитку української культури, як найважнішого чинника збереження нашої ідентичности, а дальше на полі організації іміґрації українців з інших країн в Канаду і на відтинку скоординованих виступів в обороні прав людини і національних прав українського народу під совєтським режимом.

Д-р Юрій Даревич представив організаційну структуру Президії Секретаріяту СКВУ, його Рад та Комісій і з'ясував дотепер пророблену працю нової Президії в Торонті і накреслив головні точки пляну праці на найближчий рік і запотребування фінансових засобів на виконання цього пляну праці. На зборах переведено всесторонню дискусію, яка виявила багато конструктивних думок і завваг так відносно майбутньої діяльности СКВУ, як і відносно фінансового забезпечення для успішного виповнення його місії.

В Канаді, згідно з домовленням з Централею КУК, збірку фонду СКВУ на 1975 р. переводиться в місяці травні 1975: через Відділи і Представництва КУК при помочі збіркових лист централі КУК, через українські церкви за благословенням наших церковних Ієрархій і шляхом індивідуальних пожертв.

Українці Філядельфії взяли участь у Фестивалі 200-річчя Незалежности ЗСА

Філядельфія. — В рамках відмічування 200-річчя Американської Незалежности у Філядельфії, було влаштовано в неділю, 11-го травня ц. р. міжнаціональний фестиваль в якому дуже активну участь взяла українська зорганізована громада цього міста, під керівництвом Українського Комітету Святкування 200-річчя Америки, що його покликав до життя Відділ Українського Конґресового Комітету Америки.

Програму дня було розпочато Службою Божою у греко-католицькій катедрі свв. Петра і Павла, що її відслужив, у співслуженні численного духовенства з-посеред етнічних груп, архиєпископ Філядельфійської епархії кардинал Кроль. Перед відправою поодинокі національні групи співали церковні гимни і свої релігійні пісні, а загальну проповідь виголосив єпископ візантійського обряду Владика Михайло Дудік з епархії Пассейк.

Фестиваль, який відбувався протягом цілого дня на Бенджамин Парквей, стягнув велику кількість публіки, яка захоплювалась поодинокими мистецькими виступами, виставками народного мистецтва тощо. Фестиваль відбувався під загальною назвою „Американський шлях".

В програмі фестивалю виступили також численні українські мистецькі одиниці, між ними: „Українська Американська Струнна Оркестра", чоловічий хор „Прометей" під диригентурою Михайла Длябоги, танцювальний ансамбль Осередку СУМА ім. УПА у Філядельфії під проводом Миколи Бойчука при акомпаніяменті оркестри „Чумаки", танцювальна група „Волошки", під керівництвом Зої Граур-Корсун, музична група „Сопілка" та інші.

У фестивалі брали участь також українські крамниці: „Космос", „Фантезія", „Оріон", „Базар" і „Ганусей музична компанія", які влаштували виставку і продаж українських вишивок, писанок та інших мистецьких речей. Були також палатки з українськими стравами, якими займалися пані з Відділів СУА 10, 20, 88.

Фестиваль відвідав посадник Філядельфії Френк Л. Різзо, який висловив захоплення мистецькими виступами поодиноких національностевих груп, зокрема українською, висловлюючи голові Комітету для відзначення 200-річчя Америки д-рові І. Скальчукові щиру подяку і признання та побажав дальшої успішної праці. Українська участь у фестивалі була віднотована також американською пресою, радіо і телевізією.

В Міннесотському університеті відбувається Український тиждень

Ст. Пол, Мінн. (Н.К.) — Уже від довшого часу Українська Студентська Громада виявляє свою активність на зовнішньому форумі, беручи участь і в українському громадському житті. Великий вклад праці студенти вложили в підготову демонстрації в обороні В. Мороза у вересні минулого року. Члени Комітету Оборони В. Мороза, студенти і середньошкільна молодь у співпраці з Відділом УККА, за два тижні зорганізували демонстрацію. На демонстрації вони були зв'язковими, впорядчиками; доповідь до американського суспільства виголосив студент А. Каркоць. Хоча був дуже холодний день, то на демонстрації були православні і греко-католицький священики, шкільні діти, молодь, студенти, ген. В. Филонович пройшов з ними майже 4 милі.

Наступним кроком громади був дарунок у висоті 1,000.00 дол. на Бібліотеку Архів при університеті. Управа СГромади передала чек на руки президента університету д-ра Муса, зроблено знимки і поміщено в університетському щоденнику. Це була добра нагода звернутись з проханням, щоб українську, як інші слов'янські мови теж викладали в Міннесотському університеті.

1975-ий рік приніс нові пляни студентам і вони постановили зорганізувати Український Тиждень в університеті, щоб тим поінформувати 4,000 студентів про культуру, мистецтво, історію України та її сучасний політичний стан. Дію приспішили московські церковники які відвідали Міннеаполіс у березні ц.р. Студенти видали й роздали по кемпусі летючку „Вовки в овечій шкірі", в якій з'ясували стан церкви в Україні і ціль приїзду совєтських „ієрархів". На пресовому інтерв'ю група студентів ставила їм питання, на які „ієрархи" не мали відповіді. Про виступ українських студентів і про

(Закінчення на стор. 4-ій)

ГОЛОВНИЙ УРЯД УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ВІДБУВАЄ СВОЇ РІЧНІ НАРАДИ ПІД ЗНАКОМ І У СВІТЛІ 200-РІЧЧЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ТА 100-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОСЕЛЕННЯ. ГОЛОВНІ РАДНІ ІВАН ОДЕЖИНСЬКИЙ ТА ЄВГЕН ІВАНЦІВ ОБРАНІ НА ПОВНУ КАДЕНЦІЮ. У ПЕРШОМУ ДНІ НАРАД ВИЧЕРПАНО ЗВІТУВАННЯ ВСІХ УРЯДОВЦІВ.

Союзівка, Керґонксон. — „З уваги на те, що ці наради Головного Уряду Українського Народного Союзу відбуваються напередодні 200-річчя Американської Незалежности та у 100-річчя українського поселення у цій країні і українського вкладу у її всебічний ріст та розвиток, Головний Уряд Українського Народного Союзу однодушно рішає і постановляє відбувати ці свої наради і виносити свої рішення у світлі цих великих роковин" — сказано у резолюції, схваленій на пропозицію головного контролера мгра Івана Винника вже на початку річних нарад Головного Уряду Українського Народного Союзу в понеділок 19 травня.

Наради, як це вже було коротко інформовано, попередила традиційна церемонія біля пам'ятника Тараса Шевченка, патрона Українського Народного Союзу. Відкрив наради формально коротким вступним словом головний предсідник Йосип Лисогір, вітаючи присутніх, зокрема головних урядовців, які були вперше обрані на минулорічній 28-ій Конвенції УНСоюзу та вперше беруть участь у річних нарадах Головного Уряду. На заклик головного предсідника Й. Лисогора приявні вставанням з місць та хвилиною тихої молитви вшанували померлого у звітовому часі довголітнього (41 років) головного радного св. п. Тараса Шпікулу та всіх інших померлих союзовців. Головний предсідник у своєму слові підкреслив зокрема дві головні проблеми, що повинні бути предметом окремої уваги на цих нарадах: а) постійне поліпшування і збільшування користей та послуг для членів УНСоюзу, і б) дальша мобілізація людських і матеріяльних ресурсів для цієї мети та для допомоги українському народові на рідній землі в його змаганні до волі і незалежности.

ІВАН ОДЕЖИНСЬКИЙ ТА ЄВГЕН ІВАНЦІВ — ГОЛОВНІ РАДНІ НА ПОВНУ КАДЕНЦІЮ

Після прийняття порядку нарад з деякими доповненнями Головний Уряд заповнив опорожнене в наслідок смерти св. п. Тараса Шпікули місце головного радного в Головнім Уряді вибором головних радних Івана Одежинського та Євгена Іванціва на повну чотирирічну каденцію. Як відомо, у кінцевому висліді виборів на 28-ій Конвенції Іван Одежинський та Євген Іванців одержали однакову кількість голосів на 14-го головного радного. Після того вони між собою порозумілися і узгіднили, що Іван Одежинський виконуватиме обов'язки головного радного перших два роки, а Євген Іванців останніх два роки каденції. На порядку нарад Головного Уряду було дві пропозиції: признати обидвом обраним Конвенцією головним радним повну каденцію, або залишити в

Євген Іванців

силі їхнє домовлення, а опорожнене місце заповнити вибором нового головного радного. Більшістю голосів у тайному голосуванні рішено признати Іванові Одежинському та Євгенові Іванціву повну каденцію.

ВИБІР КОМІСІЙ

З черги Головний Уряд вибрав такі комісії:

Фінансова комісія: головні урядовці мґр Іван Винник, проф. д-р Богдан Гнатюк, д-р Іван Флис, мґр Іван Геврик, інж. Іван Ващук, а з уряду головний предсідник Йосип Лисогір та головний касир Уляна Дячук;

Організаційна комісія: головні урядовці д-р Іван Скальчук, інж. Мирослав Кальба, проф. Тарас Шмаґала, Євген Репета, Володимир Запаранюк, Василь Дідюк, почесний член д-р Ярослав Падох і з уряду головний предсідник Йосип Лисогір та головний організатор Степан Гавриш;

Стипендійна комісія: всі екзекутивні урядовці та головні урядовці проф. д-р Богдан Гнатюк, д-р Богдан Футей, проф. Тарас Шмаґала, мґр Іван Геврик і кожночасний голова Комісії молоді;

Комісія канадських справ: головні урядовці сенатор Павло Юзик, мґр Іван Геврик, Василь Дідюк, пані Текля Мороз, а з уряду головний предсідник Йосип Лисогір;

Комісія культурно-освітніх справ з трьома підкомісіями — Публічних зв'язків, Жіночих справ та Дослідного інституту: головні урядовці інж. Іван Ващук, заступниця головного предсідника Марія Душник, д-р Мирон Куропась, пані Анна Гарас, д-р Анна Чопик, інж. Анатолій Дорошенко, д-р Іван Скальчук, а з уряду ред. А. Драґан;

Комісія спортових справ і молоді: головні урядовці Андрій Джула, Євген Іванців, д-р Богдан Футей, Іван Одежинський, Володимир Запаранюк та почесний член Іван Іванчук;

Комісія сеньйорів: почесні члени (присутні на цих нарадах) Роман Слободян, інж. Степан Куропась, пані Марія Чучман, Володимир Дідик, Іван Іванчук, д-р Ярослав Падох.

ЗВІТУВАННЯ

Після полагодження справи опорожненого місця головного радного та вибору комісій приступлено до звітування. Усі звіти були надруковані та більшість з них вислані всім головним урядовцям і тому звітування обмежено для кожного з головних урядовців до 5-ти хвилин для додаткових вияснень та завваг.

Звітували: гол. предсідник Йосип Лисогір, заступник головного предсідника д-р Іван О. Флис, головний директор для Канади сенатор Павло Юзик, заступниця головного предсідника Марія Душник, головний секретар Володимир Я. Сохан, головний касир Уляна М. Дячук та головний організатор Степан Гавриш.

Далі слідували:

звіт головного редактора Антона Драґана;

звіт Головної Контрольної Комісії та головних контролерів мґра Івана Геврика, мґра Івана Винника, проф. д-ра Богдана Гнатюка, інж. Івана Ващука, д-ра Івана Скальчука;

звіти головних радних: д-ра Богдана Футея, проф. Тараса Шмаґали, д-ра Мирона Куропася, Анни Гарас, Василя Дідюка, інж. Анатолія Дорошенка, д-ра Анни Чопик, інж. Мирослава Кальби, Теклі Мороз, Євгена Репети, Володимира Запаранюка, Андрія Джули та Івана Одежинського;

звіт адміністратора Союзівки Володимира Кваса.

На цьому закінчено перший день нарад, якими на зміну проводили головний предсідник Йосип Лисогір, заступник головного предсідника д-р Іван Флис та заступниця головного предсідника Марія Душник.

На порядку нарад у вівторок 20 травня були дебати над звітами та наради поодиноких комісій.

Португальські комуністи захопили соціялістичну газету

Лісбона. — Португальська Комуністична Партія, програвши вибори до парляменту, починає тепер конкретні заходи, щоб силою захопити контролю в Португалії у свої руки. В понеділок 19 травня комуністичні узброєні боївки захопили приміщення органу Португальської Соціялістичної Партії „Республіка", щоб позбавити соціялістів пресового органу. Португальські соціялісти у відповідь почали між населенням роз'яснювальну кампанію, роздаючи відозви і летючки, заявляючи, що „оборона „Республіки" є обороною свободи". В кампанії бере особисту участь лідер соціялістів Маріо Соарес, який входить також до складу португальського уряду.

Досі правляча військова хунта не зайняла становища до цього насильного акту комуністів. Згідно з найновішими інформаціями, серед членів хунти переважає тенденція, щоб уневажнити вислід виборів з 25 квітня, які принесли перевагу соціялістам і поміркованим партіям, а з чого-не задоволені військові ліві кола. У спеціяльному звідомленні про „Перспективи політичної еволюції", що його видала хунта, є мова про те, що нібито в інтересі Португалії є спрямуватися у своїй еволюції по лінії військової диктатури в оперті на „трудящі маси і комуністів". У звідомленні гостро критикується соціялістичні групи і осуджується міжпартійну ривалізацію. В труднощах найшовся, як інформують, теперішній португальський президент Франціско да Коста Гомес, який виявився оборонцем парляментаризму і демократичного правління в Португалії і якого ліві військові кола обвинувачують у спілкуванні із соціялістами.

Сенат схвалив відновити військову допомогу для Туреччини

Вашінґтон. — У понеділок, 19 травня, Сенат більшістю голосів схвалив відновити військову допомогу для Туреччини та дозволити приватний продаж зброї для тієї країни. Як відомо, Конґрес припинив всю військову допомогу для Туреччини 5 лютого ц.р. з уваги на те, що та країна вживала американську зброю „для агресивних цілей на Кипрі". Тепер Сенат рішив відновити цю допомогу, щоб скріпити позицію державного секретаря Генрі Кіссінджера в його переговорах із турецькими лідерами в справі Кипру, які відбудуться в Анкарі в кінці цього тижня. Вашінґтон побоюється, що якщо ембарґо на продаж зброї та на загальну військову допомогу не буде знесене, то Туреччина може закрити американські військові бази на своїй території.

Секретар Кіссінджер, який тепер є у Відні, надіється, що рішення Сенату щодо відновлення допомоги може заохотити Туреччину дещо змінити своє становище в майбутніх переговорах в справі Кипру, особливо під час переговорів з представниками грецького уряду, які мають відбутися в кінці цього місяця в Брюсселі. Однак, як вказують коментатори, ще не відомо чи Палата Репрезентантів також погодиться на відновлення військової допомоги для Туреччини.

Проф. В. Калинович став головою Департаменту Історії і Політичних Наук

Ню Йорк. — Проф. Василь Калинович цього місяця став головою Департаменту Історії і Політичних Наук на Домініканському Коледжі біля Ню Йорку у Блавелт. Протягом кількох років він був членом різних комісій і донедавна виконував функцію секретаря комісії навчальної програми. Крім того він очолює вже другий рік Дорадчу Комісію Правничих Студій, якої завданням є давати академічні поради для студентів, що бажають студіювати право. В. Калинович одержав докторат з політичних наук і соціології на Індіяна Університеті в 1972 р. В 1965-66 році він викладав політичні науки на стейтовому Університеті Північної Дакоти, а в 1967-69 рр. на Детройтському Університеті. На Домініканському Коледжі він викладає політичні науки і соціологію від 1969 року. Д-р В. Калинович є секретарем Управи Сеньйорату ТУСМ-у.

Державний департамент відповів на клопотання проф. О. Пріцака в справі В. Мороза

Вашінґтон. — Роберт МекКлоскі, асистент державного секретаря для зв'язків із Конґресом, у листі до республіканського сенатора Чарлса М. Матаяса із Меріленду з 15-го квітня ц.р., подякував сенаторові за клопотання в справі Валентина Мороза, передане Державному департаментові в імені професора Омеляна Пріцака, керівника Катедри історії України в Гарвардському Університеті. У листі до сенатора Матаяса асистент державного секретаря МекКлоскі заявляє, що цей Департамент вже довший час знає про „трагічну долю" Валентина Мороза та що „Уряд ЗСА осуджує арешти і переслідування осіб за їхні релігійні, культурні чи політичні переконання, де вони не траплялися б. Хоча Совєтський Союз не визнає за чужими урядами права офіційно заступатися за совєтськими громадянами, яким закидається нарушення совєтських законів, ми все одно підшукуємо відповідних нагод, щоб неофіційно повідомити совєтські власті про погляди американського народу щодо питань, зв'язаних із людськими правами. Ми надіємося, що наші старання у цій справі, разом із нашою політикою нормалізації совєтсько-американських відносин, сприятимуть справі основних прав людини у Совєтському Союзі".

Копію цього листа асистента державного секретаря МекКлоскі сенатор Матаяс переслав професорові Пріцакові разом із своїм листом з 9-го травня ц.р., в якому сенатор інформує професора Пріцака про свої заходи в справі Валентина Мороза перед Державним Департаментом.

В Оттаві відбулася демонстрація і масова висилка привітів матерям політв'язнів

Торонто.—Комітет Оборони Валентина Мороза інформує, що в День Матері, в неділю, 11 травня ц. р., цей Комітет зорганізував в Оттаві перед совєтською амбасадою демонстрацію в обороні жінок політв'язнів. Демонстранти домагалися звільнення особливо Ірини Стасів і Надії Світличної—двох матерів, яких, як і їхніх чоловіків, совєтські власті заслали в концтабори, а їхніх дітей позбавили материнської і батьківської опіки. В демонстрації взяли участь біля 400 українців з Торонта, Сент Кетеринс, Ошави, Монтреалу і Оттави, більшість яких були жінки, деякі з дітьми. Від Комітету з коротким словом в англійській і французькій мовах виступала Галя Лозинська, а від зорганізованого українського жіноцтва — пані Марійка Шкамбара. Отець Степан Ґаупт з Ошави відправив короткий молебень та посвятив писанки і паску, які двоє малих дівчат в народних строях занесли під закриті залізні ворота амбасади — символічно для передання жінкам, які караються в совєтських концтаборах. Після цієї церемонії демонстранти відспівали український і канадський національні гимни. Демонстрацію спостерігали і фотографували репортери з місцевих газет („Ситизен", „Оттава Джурнал", „Ле Девуар"), а телевізійні сітки „СіТіВі" і „СіБіСі" її фільмували. Уривки з цього фільму ще того самого вечора „СіБіСі" показувала по всій Канаді на своїх новинках.

Того самого дня під двадцятитрьома більшими англійськими церквами в Торонті, з попереднім порозумінням з їхніми парохами, а також і під більшими українськими церквами, було роздано кільканадцять тисяч летючок разом із заадресованими конвертами і видрукованими привітаннями з нагоди Дня Матері для Ірини Стасів і Надії Світличної. В летючках була описана доля матерів політв'язнів і було прохання, щоби ті, які ці матеріяли одержать, підписали вищезгадане привітання і вислали його Ірині Стасів і Надії Світличній. Пароxи деяких англійських церков також говорили про долю цих жінок у своїх проповідях, молилися за них підчас Служби Божої та заохочували парафіян висилати їм привітання. Ці матеріяли були розповсюджувані, але вже на меншу скалю, і в інших місцевостях, як рівнож в Оттаві підчас демонстрації. Вони також були окремо висилані членам Парляменту.

В неділю, 13-го квітня ц. р., з нагоди дня народження Валентина Мороза, Комітет Оборони Валентина Мороза в Монтреалі зорганізував демонстрацію, в якій взяло участь біля 350 осіб. Демонстрація почалася біля Пам'ятника Невідомого Вояка, де католицький і православний священики відслужили спільний молебень, а опісля демонстранти пішли вулицями Монтреалу під совєтський консулят, де демонстрація продовжувалася.

Г. Кіссінджер переговорює з А. Громиком

Відень, Австрія. — В понеділок, 19-го травня ц. р. прибув до столиці Австрії Відня державний секретар ЗСА Генрі Кіссінджер, щоб взяти участь в переговорах з міністром закордонних справ СССР Андреєм Громиком. Темою розмов, як інформують будуть поточні проблеми міжнародної політики, а зокрема справа договору про скорочення стратегічної зброї згідно з домовленням між президентом Фордом і генеральним секретарем ЦК КПСС Брежнєвим у Владивостоці.

Після закінчення переговорів у Відні Кіссінджер має намір відвідати ще столицю Західньої Німеччини Бонн, західній Берлін і також Анкару. В Бонні, де Кіссінджер має заповіджену розмову з канцлером Західньої Німеччини Гельмутом Шмідтом, темою розмови буде устійнення програми конференції Північно-Атлантійського Оборонного Пакту (НАТО), яка відбудеться в червні ц. р. в Брюсселі.

Західня і совєтська преса приділяють багато уваги зустрічі Кіссінджер-Громико. „Правда" з 18 травня присвятила цим розмовам і совєтсько-американським справам довшу статтю, оминаючи в ній всі контроверсійні справи, які могли б спричинитись до неуспіху запланованих розмов.

Не виключено, що Кіссінджер і Громико, закінчивши розмови про обмеження стратегічної зброї, обговорюватимуть також справу кінцевої фази Европейської конференції для справ безпеки і співробітництва. Кіссінджер однак уважає, що узгіднення цієї справи може наступити тільки тоді, коли свою згоду дадуть всі інші европейські країни. Також справа Середнього Сходу та арабсько-ізраїльський конфлікт є на програмі нарад.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Заслужений 25-літній ювілей

Цісі п'ятниці, суботи і неділі, 23, 24 і 25-го травня, в Ню Йорку відбудеться Ювілейний З'їзд Українського Лікарського Товариства Північної Америки, присвячений 25-річному існуванню цісі заслуженої і впливової української організації професіоналістів. Заснована 25 років тому, ця організація виросла у видатну силу наукову, фінансову і громадську, налічує на сьогодні понад 700 членів і постійно росте, подбавши про молоді кадри лікарів, які неухильно збільшуються.

Лікарське Товариство є однією з небагатьох українських організацій, що не відчуває „прірви генерацій", бо поруч сивочолих сеньйорів лікарської професії стають до активної праці у своєму рідному професійному гурті численні молоді лікарі, що можуть бути вже не тільки „дітьми", але і „внуками" тих сеньйорів - лікарів. Лави їх щораз збільшуються.

Активність українського лікаря в своїй громаді є гідна уваги, а жертвенність його на прерізні цілі — не має собі порівняння. Гасло відомого українського мецената Євгена Чикаленка: „Любити Україну до глибини своєї кишені", воістину здійснює український лікар, що постійно „княжими дарами" збагачує усі наші збіркові акції. А це ж тільки одна грань діяльности українського лікаря, бо до цього приєднується ще його цілковита посвята дбати про фізичне і психічне здоров'я своєї громади та невтомна участь у всіх виявах українського зорганізованого життя.

УЛТПА не стояло також осторонь подій на українських землях і загальної хвилі протестів проти знущань і переслідувань в Україні совєтським режимом українських творців культури, інтелектуалістів і професіоналістів. Можна б навести довгий список всіх тих почнинів, які були зроблені на форумах міжнародних конференцій, медичних конгресах тощо з ініціятиви Управи УЛТПА і також окремих членів Товариства. Цими починами і діями УЛТПА лише ще раз підкреслило, що дата 22-го січня — день, в який 25 років тому було засноване Товариство, його зобов'язувала. УЛТПА було і є не тільки професійною, але й громадською організацією, свідомою своїх обов'язків супроти української громади в ЗСА і Канаді, а також супроти України і українського народу.

З чималим багажем здобутків за минуле чвертьстоліття УЛТПА вступає в нове, з великими сподіваннями майбутніх, ще кращих успіхів. Ми переконані, що у цих сподіваннях ні Товариство ні вся українська громада не заведуться.

Китайське маневрування в Европі

Шестиденна офіційна візита у Франції одного з провідних діячів комуністичного Китаю та узгідження форм політичної і економічної співпраці між цими двома країнами має чимале значення в загальному контексті сучасного міжнародного положення. Ця подія тим вимовніша, коли взяти також під увагу і факт встановлення дипломатичних зв'язків між Китаєм та Европейським Спільним Ринком.

Про цілі, що їх поставив перед собою китайський комуністичний режим, не треба багато говорити, бо про це дуже виразно сказав сам заступник прем'єра Китаю Тенг Сяо-пінг, вказуючи на загрозу, яка для Західньої Европи є з боку Совєтського Союзу, і одночасно підкреслюючи, що в інтересі безпеки і тривалого миру у світі є збереження Північноатлантійського Оборонного Союзу. Китайський представник не говорив про те, що в Азії Совєтський Союз є безпосередньою загрозою для Китаю і що в інтересі Китаю є монтування протисовєтського бльоку, спираючися на Західню Европу. Ця справа, загальновідома і в коментарях на тему китайської візити у Франції відзначувано, що Пекін заінтересований послабленням позицій СССР в Европі, враховуючи той факт, що останнім часом Москва виступила з новими ініціятивами на міжнародній арені, відводячи перше місце Европі.

У такому контексті політика західніх европейських держав, які досі поробили чимало поступок Совєтському Союзові, щоб наладнати з ним співробітництво в дусі політики детанту, набирає специфічного характеру. Це зокрема стосується Франції, яка вела перед у просовєтській політиці на европейському континенті. Це правда, що французькі офіційні чинники виступили з заявою, що наладнання добросусідських взаємин з Китаєм не означає послаблення зв'язків Франції з СССР, але у цьому конкретному випадку і з боку Франції і з боку інших західніх европейських держав є виразна тенденція для власних цілей використати ревалізацію Китаю з СССР.

Як відомо, небавом має відбутися остання фаза Европейської конференції для справ безпеки і співробітництва, яка по своїй суті незвичайно корисна для СССР. Китай зі свого боку намагається за всяку ціну цю конференцію зірвати і не допустити до зміцнення совєтських позицій. Небавом до Европи приїздить президент Форд з пляном зміцнити позиції Західнього світу, в тому вплинути також на поліпшення взаємин ЗСА з західньоевропейськими країнами, що має окрему вагу для ЗСА в обличчі невдач на терені Південносхідньої Азії. Немає сумніву, що китайський дипломатичний наступ в Европі дуже на часі і тому совєтська сторона так гостро на нього реагує. Як би не було, китайський наступ вже має конкретні досягнення і є всі дані на те, що зв'язки Китаю із Західньою Европою у ще більшій мірі закріпляться.

Прем'єр-міністер Канади привітав в українській мові українську громаду в Калґарах

Вінніпеґ, Манітоба. — Комітет Українців Канади інформує про це, що прем'єр-міністер П. Е. Трудо 23 квітня ц.р. вислав на адресу голови Відділу КУК в Калґарах В. А. Шпитковського привіт в українській мові з нагоди святкування Дня Українців в Калґарах.

В цьому привіті прем'єр-міністер Трудо підкреслив заслуги на полі розвитку культури в Канаді українського композитора і великого диригента Олександра Кошиця, якого бюст роботи Л. Молодожанина відслонено в Ювілейній Авдиторії Калґар з нагоди 100-літнього ювілею цього міста.

В минулих роках, при різних нагодах, Централя КУК одержувала від прем'єр-міністра П'єра Трудо і бувшого державного секретаря Ж. Пеллетіє привіти в українській мові.

Д-р Юрій Книш

ДЕЩО ПРО ПОЛІТИЧНУ ПРОГРАМУ АЛЕКСАНДРА СОЛЖЕНІЦИНА

Постать ґіґанта новітньої російської літератури, лавреата Нобелівської премії, гнівного викривача совєтських безправств, палкого оборонця переслідуваних і упосліджених — Алексаандра Ісаєвича Солженіцина, являє собою для пересічного спостерігача не абияку привабливість. Правда, підносилися теж критичні голоси, і то з самого початку еміґраційної діяльности письменника.

Передову інтеліґенцію Заходу несмачно вражали його закиди про моральне загнивання поцейбічної цивілізації, його російський етноцентризм і месіянізм, його очевидні нахили до автократичних метод державного правління. Представники поневолених народів турбувалися його промовчуванням національної проблеми в СССР, хоч не всі були готові поділяти опінію польського письменника Ю. Мацкевича, якого о б ш и р ні статті в лондонських „Вядомосцях" (1974, 1975 рр.) насували здогад, що Солженіцин, якщо не аґент, то принайменше знаряддя в руках кремлівської влади.

Тривалу двозначність Солженіцина (для українського загалу) можна вияснити так браком потрібних відомостей про його погляди на українську визвольну справу, як і щирим бажанням пізнати в ньому „прихильника", а не традиційного російського великодержавного інтеліґента. Тому й, приїхавши цими днями до Канади, Солженіцин уже встиг через добрі услуги українських кіл у Монтреалі надати в Україну Великоднє побажання для українського народу (наскільки відомо, російському народові він таких побажань не посилав), в якому підкреслив своє частинно українське походження, свою симпатію для „братів - у к р аїнців" („Ваша доля — моя доля") і напав на Захід з приводу його байдужости до голоду в Україні 1933 р. (Здається, що властивих організаторів того геноциду він не згадав). Це „Посланіє" Солженіцина стало для багатьох свідченням його доброзичливости до української справи і промовляло за позитивною оцінкою його постаті й діяльности.

Не місце тут давати широкий коментар про цю „широкої душі" людину. А втім слід уточнити хоч деякі факти політичного моменту. Яка б не була загальна філософічна позиція Солженіцина, не можна твердити, що він досі не зайняв ясного становища до української проблеми. Адже українська преса жалкує, покликаючись на відомі великодержавницькі теми, таких російських дисидентів як Максімов, Літвінов, Шафаревич і ін., що „на Півночі без змін". А люди ці — найближчі соратники Солженіцина: він ніодного не затаврував за російський шовінізм, а Шафаревича навіть сильно хвалив підчас прес - конференції в Цюріху (листопад, 1974 р.)

На ділі ж бо цей „поборник найсвятіших людських ідеалів" уже в загальновідомім „Листі до вождів СССР" зайняв глибоко вороже становище до українських національних аспірацій. Американському журналістові Теодорові Шабад завдячуємо оприлюднення („Ню Йорк Таймс", 3-го березня 1974 р.) горезвісного відсилача до переробленої, але ще недрукованої, версії цього Листа.

Пізніше цей відсилач тихо зліквідовано, крім останнього речення, включеного до тексту. Ото ж закликаючи совєтське Політбюро до радикальної зміни політики, Солженіцин у згаданій примітці писав: „Очевидно, така зміна мусить означати, що скорше чи пізніше ми припинемо наше опікунство над Східньою Европою, Балтійськими республіками, Закавказзям, Центральною Азією, і, можливо навіть над частинами теперішньої України (підкреслення Ю.К.) Також не може бути жодної мови, щоб ми силою затримали якунебудь окраїнну націю в границях нашої країни." Шабад у своїй статті зреферував цей відсилач як „проповідування за розчленуванням Совєтського Союзу на національні держави".

Проте мова тут про щось цілком інше. Тут ляпідарним штрихом визначено програму, яку можна зв'язати з відомими тезами російсько - імперіялістичної групи дисидентів у журналі „Вєче". Солженіцин теж не визнає постуляту самовизначення для народів Поволжя, Кавказу, („внутрішніх" колоній Російської Федерації); для нього це не „окраїнні нації". Ото ж тут не діє навіть моральна засада „добровільности": Татарів, Чувашів, Мордвинів, Осетинів і т.д. можна силою тримати в рамках Росії.

Принцип самовизначення, висловлений при кінці наведеної цитати, явно суперечить реальним міркуванням початкової частини. Для Солженіцина не в а ж н е „право", але інтереси загроженої російської великодержави, яка загине, якщо не буде „зреформована". Це перетворення вимагає деяких уступок поневоленим народам. Але ці уступки не міряються „людськими ідеалами", але потребами й можливостями Росії. Дане розуміння потреб і можливостей в свою чергу можна одобрити, як співмірні, або відкинути, як протилежні, твердими фактами с в і т у цього.

Як Солженіцин ставиться до засягу реальних можливостей „нової Росії", говорить нам його початкове речення, з якого виникає, що Росія мусить визнати незалежність: Східньої Німеччини, Мадярщини, Польщі, Чехо - Словаччини, Болгарії, Румунії (Східня Европа). Крім того Росія мусить визнати незалежність Литви, Латвії, Естонії (Балтійські республіки), Азербайджану, Вірменії, Грузії (Закавказзя), Туркменістану, Таджикістану, Киргизії, Узбекістану (Центральна Азія). Росія не мусить зате визнавати незалежність Білорусії, Казахстану, Молдавії і частин „теперішньої України". Росія теж може визнати незалежність інших частин „теперішньої України".

Про які це частини мова, і чому Україна займає середнє становище в цілій програмі? Хоч Солженіцин не дає відповіді на таке питання, проте саме ставлення проблеми покривається повністю з поглядами вищезгаданого московського журналу „Вєче", статтю якого реферувала свого часу українська преса.

В основному в тому журналі впевнялось, що вихід України зі складу СССР мусять супроводити серйозні зміни її кордонів у користь Росії. Незалежна Україна мала б зректися областей: Ворошиловградської, Донецької, Харківської, Сумської, Дніпропетровської, Запорізької, Херсонської, Миколаївської, Одеської та Кримської.

Якщо Україна на таке обкроєння згодиться, тоді Росія готова визнати її незалежність. Але „Вєче" сподівається, що самі українці волітимуть затримати державний зв'язок із Росією, аніж вибрати втрату такої території.. (майже половину населення — 24 міл. та основний економічний потенціял). Такий вибір мав би диктувати й страх перед

(Закінчення на стор. 4-ій)

У 50-РІЧЧЯ СВУ І СУМ

У Році Чупринки та української жінки згадаймо членів Спілки Визволення України (СВУ) та Спілки Української Молоді (СУМ), що в двадцятих роках нашого століття відстоювали самобутність та суверенність українського народу.

Після втиснення України в російську окупаційну форму УССР, український народ звернув свою увагу на три чи не найважливіші справи — розвиток українського національно - культурного життя, наладнання українського церковного життя та виховання молодого, свідомого своїх завдань, українського покоління.

У СВУ згуртувалися визначні українці та українки того часу, як Сергій Єфремов, А. Кримський, К. Воблий, В. Дурдуківський, О. Гермайзе, В. Чехівський, Людмила Старицька - Черняхівська та інші.

Українська молодь, зокрема середньошкільна та університетська, заповнила ряди СУМ, на чолі якої став Микола Павлушков. Завданням СВУ та СУМ, за актом обвинувачення, було „опанування різних ділянок українського господарства та національного культурного життя і господарської окремішности України".

Викриття СВУ і СУМ восени 1929 року та влаштування показового політичного процесу на весні 1930 року зробила Москва вступом до розгрому українського національного відродження в Україні. На лаві обвинувачених перед большевицьким судом у Харкові посаджено 45 видатних українських діячів, на чолі з членом Академії Наук, Сергієм Єфремовим. Харківським процесом проти СВУ та СУМ започаткувала Москва в Україні нечуваний терор проти всього свідомого українства. По містах і селах України виарештовано й заслано або знищено тисячі культурних діячів, поетів, письменників, священиків та єпископів УАПЦ з її митрополитом Василем Липківським, армійських старшин українців, робітників промислу й багато інших, аж до свідомого українського селянства, мільйони якого було виголоджено, виселено і вислано на Сибір у 1932-33 проклятих роках.

Але ні терор, ані тюрми, розстріли й штучний голод, ані колгоспне закріпачення не відібрали в українського народу волі до боротьби за право бути господарем на своїй прадідній землі. Україна скривавлена, але не скорена, видала нових борців, пройшла етап збройної боротьби ОУН-УПА-УГВР за свою незалежність у часі та після Другої світової війни, й сьогодні стоїть у героїчному змагу з ворогом людства Москвою за своє право на незалежність і суверенність.

Сьогодні, 50 років від створення СВУ-СУМ, та 45 років від харківського процесу, в році Чупринки і його леґендарної армії УПА та збройного підпілля, в році української жінки -героїні, згадаймо достойно й борців за самобутність українського народу, членів СВУ-СУМ, як одну ланку в незламній боротьбі українського народу за волю.

Вони були одні з перших, що після невдачі наших визвольних змагань 1917-21 рр. стали до боротьби за волю нашого народу. На їхній боротьбі й жертві виростали нові покоління борців, відважне покоління Нескорених. Український народ і ми — його доньки й сини, розсіяні по всьому світі знаємо, що тільки боротьбою добудемо перемогу над відвічним ворогом нашої волі. Український народ бореться і він переможе.

Травень 1975

ПРЕЗИДІЯ
СВІТОВОГО УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ

У 25-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО Т-ВА ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ

ЛІКАРІ І МИСТЕЦЬКО-ЛІТЕРАТУРНИЙ СВІТ

Написав д-р Іларіон Чолган

Здавна втерлось поняття, що, мовляв, між медициною і мистецтвом існує якесь відношення, невловний зв'язок. Давня фраза, що „медицина це не абсолютна наука, а також мистецтво", можливо не видержує критичної аналізи. Коли усі спеціяльності м е д и ц и н и прямують у щораз більше біохемічному чи хірургічно-технічному напрямі, модерна психіятрія із своєю психоаналізою та натиском на підсвідомі течії еросу, що керують нашим життям, стає на грані, де починається світ підсвідомости і мистецтва.

Не думаю, що лікарська професія дає доволі часу на зацікавлення і працю в ділянках мистецтва. Дарма, що О. Корнійчук вивів на сцені Платона Кречета, романтичного хірурга і скрипаля, більшість хірургів не вміє взяти у руки смичка, а інтерністи не грають Шопена і Беттовена.

Але, — повертаючись до теми, — як у кожній професії, деякі одиниці з мистецьким талантом вибиваються у окремих ділянках літератури чи мистецтва. Наприклад — АМА (Американська Медична Асоціяція) на щорічних конвенціях влаштовує малярські виставки своїх членів. Деякі малярі дають також твори на справжньому п р офесійному рівні. Друга ділянка: мистецька фотографія. Часто доводиться читати, що такий чи такий американський лікар здобув відзначення на професійному конкурсі фотографії. А втім — як і з інших професій (інженери, адвокати, учителі тощо) низка людей вибивається у спорті, мистецтві, політиці і т. д. У Південній Америці завжди цей чи інший міністер чи диктатор — був з професії лікарем.

У світовій літературі XX сторіччя низка знаних імен письменників, що почали з медичної професії, хоч би — А. Чехов у російській літературі, Сомерсет Моґем — в англійській, французький лавреат Нобеля Рожер Мартен ді Гар, Бой - Желенскі в польській літературі. В українській літературі відома трійця лікарів - письменників: Степан Руданський, Юрій Липа, Василь Кархут.

Звертаючись до наших, еміґраційних днів, треба в першу чергу згадати, здається так недавно померлу, Софію Парфанович. „Енциклопедія Українознавства", т. V подає: Парфанович - Волчук Софія (1898-1968), лікар - гінеколог, суспільна діячка і письменниця. Народжена у Львові; д. член НТШ. У 1926-44 рр. лікар у Львові (у 1940-41 дир. акушерської і медсестерської шкіл), з 1944 на еміґрації в Австрії, Німеччині й у ЗСА. Автор наукових і наук.-популярних праць з ділянки гінекології, гігієни та боротьби з а л ь коголізмом: „Чоловік та жінка — статева гігієна" (1923), „Овочі, ярини та безалькогольні напитки" (1932), „Правильна віджива" (1936), „Велика гігієна жінки" (1939) та ін. Парфанович розвинула широку діяльність (зокрема в Галичині) як пропаґатор гігієни та протиалькогольного руху; була одним з головних діячів Українського Гігієнічного Т-ва, головою українського протиалькогольного т-ва „Відродження" та редактором його органу цісі ж назви (1928-37).

В літературу С. Парфанович увійшла збіркою оповідань „Ціна життя" (1936), пізніше вийшли оповідання „Загоріла п о л о н ина" (1948), „Інші дні" (1948), „У лісничівці" (1954), „Люблю Діброву" (1959) й „Чарівна Діброва" (1964), репортаж „У Києві в 1940 році" (1950), повісті: „Вірний приятель" (1961), „На схрещених дорогах" (1963), „Такий він був" (1964), „Карусь і ми" (1966). Теми і сюжети творів здебільша автобіографічні: з переживань жінки - лікаря, бойківського життя, з погадів про улюблених тварин".

Д-р Софія Парфанович — яскравий приклад получення лікаря, суспільного діяча та письменника. До історії перейде вона ще й тому, що була вона від початку до кінця своєї діяльности борцем за повну емансипацію жінки в Західній Україні, була немов предтечею ідей „вімен ліберейшен". Ідей, за які стояла завзято і які тепер загально прийняті в західньому світі.

Другою жінкою - лікарем, нашою сучасницею, що вийшла на фон літератури доброю постаттю є д-р Марія Кейван. Її повість - роман „Карвендель" н а писаний добре, талановито і цікаво. Композиція твору, характеристика персонажів та акція — ставлять роман „Карвендель" у першому ряді белетристики, що появилася після Другої світової війни. В ньому описує авторка, повоєнні еміґраційні дні, конфлікти, страждання і перемоги нашого еміґраційного середовища. Цікаво, що повісті з того часу написані авторами - жінками, серед них Марія Кейван займає передове місце.

Віддавши наш респект жіноцтву — перейдім до чоловіків; тут наш лікарський світ дав прекрасну данину нашій літературі. Два поети високого рівня: один на рідних землях, один на еміґрації — за фахом лікарі.

Кожному, хто цікавиться літературою, відоме ім'я поета Віталія Коротича. В Коротич уроджений 1936, за-

(Закінчення на стор. 4-ій)

О. Новицький

1001 НЕДОЛІК – А ПРОТЕ УСПІХ!..

(Ще про фільм „Марічка")

Автор цих слів бачив фільм „Марічка" вже після прочитання рецензій М. Яременка „Марічка" („Свобода" ч. 77, з 22-го квітня) та Віри Ворскло — „Велике диво" („Свобода чч. 79 і 80, з 24-го і 25-го квітня 1975), — отже, вже заздалегідь наставлений на „критично".

Спостерігаючи фільм власними змислами зору - слуху, а потім ще раз перечитуючи обидві згадані рецензії, Ваш слуга, правду кажучи, не міг не признати обидвом названим критикам рації. Більше того: і я і мої сусіди з кіносеансу, і майже певно учасники трьох інших сеансів у моєму місті, помітно збільшили реєстр закидів супроти фільму, перерахованих у двох згаданих рецензіях. Мій лорейнський краян Степан Зубаль, побачивши пару ольденбурзьких коней, які тягли віз, сказав, що гуцульські і взагалі гірські коні маленькі легковаговики, а ці, що везли віз із Марічкою, типові страганярські силачі — до воження тягарів... Колишній січовий стрілець д-р Іван Гурко авторитетно заявив, що Усусуси (Українські Січові Стрільці, офіційне скорочення: УСС) були в Карпатах і на Закарпатті не в гуцульській, тільки в бойківській частині Карпатської Верховини..., що військова формація з фільму уявляла з себе чоту, а не сотню..., що сотник Юра мав на собі не старшинський, тільки підстаршинський однострій..., що Січові Стрільці не мали власних гармат — наступи підготовляла їм австрійська артилерія. І так далі і т. д... Занадто довга пантоміма на вступі фільму приневолила автора цих слів вигукнути: — коли ж вони нарешті заговорять?!...

Немає сумніву, що до всіх цих, писаних і усних, замітів не один учасник матиме додати від себе і своїх „чотири гроші" (щоб і він був критик...).

Підсумок до теперішніх записаних чи заслуханих огріхів у фільмі показує в рецензії Яременка цифру 10, в рецензії Віри Ворскло — кругло 50. Гадаємо, що казкова арабська цифра 1001 (тисяча й один) вмістить у собі всі ті недоліки, що їх за час висвітлювання фільму „Марічка" можна буде прочитати в пресі, чи почути на залях сеансів на рахунок цього фільму.

Отже, нищівний засуд, який зовсім дискваліфікує задум і продукт поставців імпрези?...

Ні в якому разі — ні!

Бо, коли добре приглянутися до цих закидів, то в кінцевій аналізі більшість цісі критики сама не видержує критики, а навіть найслушніші закиди не шкодять провідній ідеї — так, як мільйони бактерій в організмі не перешкоджають йому бути здоровим і бадьорим.

Пригляньмося цим замітам і закидам, наперед, очевидно, зафіксованим у пресі.

М. Яременко, як і критики на залі, робить свої помічення „на виривки", схоплюючи тільки те, що його найбільше вразило. Зате Віра Ворскло не пропускає „ніже титли, ніже тії коми". З докладністю відомих у процесі беатифікації „адвокатів диявола" (перед якими кандидат на святого в гробі зо страху дрижить) пані Віра прочесує сцену за сценою фільм, у намаганні не пропустити ні одного недоліку чи недоречности.

Очевидно, це не може ані гнівати, ані розчаровувати — так, як не може гнівати, ні розчаровувати навіть найболючіша лікарська перевірка. Але на цьому аналогія між шукачем гріховости й лікарем розходяться: коли добрий „адвокат диявола" мусить шукати навіть найменших „прегрішеній, щоб у святі не проскочив грішник — то не добре робить лікар, який показує пацієнтові півсотні його недуг. (Наскільки вище свого лікаря піднісся Вальтер Скот, який, вирахувавши два десятки знайдених у нього недуг, зробив підсумок: „...Поза тим я зовсім здоров"...).

Коли вже докладно перевіряти, то треба вистерігатися тенденційних перебільшень. Чому сцену зустрічі Ярової кавалькади з Марічкою на вступі конче порівнювати з такою сценою привіту - зустрічі індійської (чи індіянської?) королеви?.. Ярові леґіні, з яких авторка робить членів індіянського табору, чи й... передісторичних людей, не кидались би й „не шарахались" би були хто куди, якби постріл у хаті був пролунав тоді, коли вони його ждали — на самому вступі візити. Коли вони, в кінці напружливих очікувань нарешті здемобілізували свої нерви, — постріл прийшов як несподіванка (бо вони не чули й не бачили сцени в хаті, так, як глядачі з п. Вірою включно). Цим ми не виправдовуємо цілої сцени, яка заповідалася якнайкраще, а виявилася найслабшою — хочемо тільки подати психологічне виправдання на сцену несподіваної реакції леґінів.

До речі, в цьому місці заторкуємо делікатну проблему мистецьких засобів у фільмі. І тут на сторожі правди хочеться навести слова нашого в е л и кого скульптора А р хипенка: „Українці не шукають мистецтва — вони хочуть фотографії дійсности".

Яка провина в тому, що згадану сцену несподіваної реакції леґінів режисер потрактував на „джіокосо" (весело)? (Чи таких сцен не знаходимо „на фунти" в американських фільмах?..). Яка біда, що сцену двобою сотника з Яром потрактував по-спортовому (а не по-військовому)?.. Що на фільмі стрільці мали гармати, а в дійсності не мали?.. Що УСС-и стояли постоєм на Бойківщині (Закарпатській), а не на Гуцульщині?.. Це ж не документальний фільм, наголос у даному випадку стоїть не на тому, як воно було — тільки на тому, як воно могло бути.

Що в наслідку дав би конфлікт Яра з сотником, якби цей конфлікт трактувати строго по-воєнному? Сотник, очевидно, мав би застрелити Яра, чи (в кращому разі) зробити це саме після воєнного суду, стрільці мали б обставити село гарматами і силою реквірувати потрібні їм харчі...

(Закінчення на стор. 3-ій)

ДЕЛЕГАТИ 28 КОНВЕНЦІЇ УНСОЮЗУ! ЧИ ВИ ВЖЕ ВИКОНАЛИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК Й ПРИДБАЛИ БОДАЙ ОДНОГО ЧЛЕНА В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ КОНВЕНЦІЇ? ВЧИНІТЬ ЦЕ НЕГАЙНО, ЩЕ ПЕРЕД ЗАКІНЧЕННЯМ ТРАВНЯ!

Українська писанка на першім місці

Янгставн, Огайо. — Цього року парафіяльна школа св. Анни започаткувала „Великодній проєкт" української писанки. Понад сто учнів та майже всі учительки, в більшості не-українського роду, навчались писати традиційну писанку. Протягом місяця студенти зі захопленням писали писанки в надії, що їхня писанка візьме перше місце на конкурсі. Нарешті прийшов довгоочікуваний день (25-го березня), коли жюрі: парох св. Анни о. М. Козмовський, голова мистецького департаменту при Янгставнському університеті проф. І. Набережний та представник Ліґи Українських Католиків М. Білан, вибрали найкращі та найбільш оригінальні писанки.

Коротко перед рішенням жюрі проф. Ю. Кульчицький, член історичного факультету Янгставнського університету, розповів студентам про початки писанки на Україні та різницю між крашанкою та писанкою.

Після нарад жюрі рішило роздати нагороди таким учням: Д. Петрик — 8 кляса, К. Дітз — 3 кляса, М. Ліщак — 6 кляса, Д. Рапова — 8 кляса та І. Венко — 8 кляса. Нагороди подарували Ліга Українських Католиків та Воуг Джеверлі, а їх вручала конкурентам Д. Кульчицька — вчителька української мови при школі св. Анни та ініціяторка проєкту.

„Великодній Проєкт" не закінчився. М. Ліщак подала свою писанку на конкурс „Стравс Департмент Стор" та виграла перше місце на Янгставн як і нагороду 50 долярів. Д. Рапова зі своїми 24 писанками, які вона написала в час проєкту, мала власну виставку в крамниці „Ковнтрі Фейр". Про „Великодній Проєкт" та успіх студентів в конкурсі написала та помістила знімки місцева газета „Янгставн Віндікейтор".

В НЮ ЙОРКУ ТРАГІЧНО ЗАГИНУЛА ЛІДІЯ ФЕДЮК

Ню Йорк. — Газета „Дейлі Ньюз" інформує, що в понеділок, 19-го травня загинула трагічно, впавши під колеса підземного поїзду на Гренд вулиці (лінія IND) 56-річна українка Лідія Федюк. Згідно з повідомленням поліції, св. п. Лідія Федюк правдоподібно впала з плятформи в часі, коли до станції наближався черговий поїзд. Ближчих обставин її смерти газета не подає.

1001 НЕДОЛІК — А ПРОТЕ УСПІХ!..

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Богу дякувати, так не було ні в дійсності, ні в фільмі. І тому УСС-и втішаються й вічно втішатимуться найкращою славою „свого рідного війська", а спокійна, врівноважена постава сотника і стрільців з фільму та ладнання непорозумінь і конфліктів арґументами здорового глузду і братньої любови, а не арґументами сили і зброї — є свіжим подихом тієї спасенної збірної сили, до якої ми ніби всі прагнемо і зближаємося, але насправді демонструванням своєї особистої і групової сили від неї віддалюємося...

І це радісне переживання тріюмфу розуму, як порядкуючої сили сил в українців уявляє з себе такий могутній позитив фільму, що глядач забуває „тисячу-й-один" його недолік та недоліки... критики (наприклад, занадто нескладне уявлення про патріотизм верховинця).

Без гніву, навпаки, любовно розсуваючи набік усі бипного літа — ми в уяві рвемося йти наздоганяти цих (хай технічно недовишколених) Усусусів і йти з ними до нашої Обітованої Землі.

В такому настрої виходили з фільму „Марічка" (краща назва була б „Гірські інтермеццо") автор цих рядків, О. Гайський, мої співкритики, наші родини і тут народжена молодь. А якщо так, то: „серце критинедоліки — як мереживо бака — чого тобі ще?"..

Пост скріптум:

Якщо „писані" критики мають за ціль направду пособляти молоденькій фільмовій продукції у вільному світі, то хай не намагаються говорити „всю правду" (бо в нас „усю правду", яка часто виявляється не „вся" і не конче „правда", говорила ворожка).

Новіша народна мудрість створила фахову пораду для робітників пера: „Трохи пиши — а трохи лиши!"

Ця порада виходить краще на здоров'я людям і справам, про які писати, а водночас і тим, хто пише...

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої і Незабутньої
ДРУЖИНИ, МАТЕРІ, БАБУНІ і ТЕЩІ

бл. п.
МАРІЇ ПАТЕР

будуть відправлені
ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ З ПАНАХИДАМИ

в СУБОТУ, 24-го ТРАВНЯ 1975 р., о год. 7:30 ранку, в церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ,
і СУБОТУ, 31-го ТРАВНЯ 1975 р., о год. 10-ій ранку, в церкві ВСІХ СВЯТИХ, 206 Схід 11 вул., НЮ ЙОРК

Про молитви за спокій душі Покійної просить —
АНТІН — муж
Ближча і дальша Родина в Канаді, Польщі й Україні

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої і Незабутньої
ДРУЖИНИ, МАМЦІ, БАБЦІ, СЕСТРИ і ЦЬОЦІ

бл. п.
АННИ з ОСАДЦІВ КАРАСЬ

будуть відправлені за спокій її душі
ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ
в суботу, 24 травня 1975 року

в НЮ ЙОРКУ — в церкві СВ. ЮРА, о год. 8-ій рано;
в БРУКЛИНІ — в церкві СВ. ДУХА, о год. 8-ій рано;
в ГЛЕНКОВІ — в манастирі — Всеч. о. М. Марків, ЧСВВ;
та в РИМІ — в монастирі оо. Студитів — Всеч. о. д-р Любомир Гузар.

Просимо згадати Покійну в своїх молитвах.

Опечалена горем —
РОДИНА

У ВОСЬМУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого Невіджалуваного МУЖА

бл. п.
ДАМЯНА ПЕЛЕНСЬКОГО
в суботу, 31 травня 1975 року
о год. 9-ій рано
буде відслужена
ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ І ПАНАХИДА
в катедральному храмі
СВ. АНДРІЯ ПЕРВОЗВАННОГО
при Кройцштрасе в МЮНХЕНІ, Німеччина
Друзів Покійного прошу у цей день з'єднатися зі мною молитвою за душу Покійного.

ОЛЬГА — дружина

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Дорогого МУЖА і БАТЬКА

бл. п. д-ра
ЯРОСЛАВА КОНОРУДЗА

відправиться
в КАТЕДРІ СВ. О. МИКОЛАЯ в ЧІКАҐО, Ілл.
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в НЕДІЛЮ, 25-го ТРАВНЯ 1975 РОКУ
о год. 11-ій ранку
ПАНАХИДА
по св. Літургії, о год. 12-ій дня

Про молитви за Душу Покійного просить —
Дружина ЮЛІЯ з ДІТЬМИ

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що дня 17-го травня 1975 року відійшов у Вічність, наш Найдорожчий
ВАТЬКО і ДІДУСЬ,
проживши 71 років.

бл. п.
РОМАН КОСОНОЦЬКИЙ

ПАНАХИДА буде відправлена в четвер, 22-го травня, о год. 7:30 веч., в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Ірвінгтоні, Н. Дж.

ПОХОРОН в суботу, 24-го травня 1975 р. о год. 9-ій ранку з церкви св. Ів. Хрестителя у Випані, Н. Дж., на цвинтар св. Андрея в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

сини: ВОЛОДИМИР з дружиною ЗІНОЮ
і дітьми — ЮРКОМ, МАРІЙКОЮ, СТЕПАНОМ і АННОЮ
СТЕПАН з дружиною АННОЮ і дітьми — НАТАЛКОЮ й АНДРІЙКОМ
тета — КЛЯВДІЯ КОСАНОВСЬКА
кузини:
КЛИМ КОСАНОВСЬКИЙ зі сином СТЕПАНОМ і дочкою ЛІДОЮ КУРКЧІ та мужем БОРИСОМ і дітьми
ЯРОСЛАВ КОСАНОВСЬКИЙ з дружиною НІНОЮ
ІРИНА СЕНДЕЦЬКА з мужем СТАНИСЛАВОМ і сином ОРЕСТОМ
МУШКЕВИЧ та дружиною АННОЮ
ІВАН САВИЦЬКИЙ зі синами ІВАНОМ і дружиною ЯРОСЛАВОЮ та АНДРІЄМ з дружиною ІРЕНОЮ
МАРІЯ ШЕПАРОВИЧ з мужем СТЕПАНОМ і сином ЮРІЄМ
ВІРА СТАРУХ з мужем ЛОНГІНОМ
і братова ЛЕСЯ РИЦАР зі синами — ЗЕНЬОМ і ІГОРЕМ з дружиною ЛЕСЕЮ

В сороковий день смерти Дорогого нам
бл. п.
проф. д-ра Василя Стецюка
на видання збірника „Збаражчина"
зложили 25.00 долярів
д-р Роман і Лідія ОСІНЧУКИ

В пам'ять Невіджалуваної і Дорогої
бл. п. Любови Дудко
на церкву св. Андрея в Бавнд Бруку, Н. Дж.
30.00 долярів зложила
Ольга ДЯДИНЮК

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США
в глибокому смутку повідомляє про несподівану, тяжку втрату, упокоєння 16-го травня 1975 року, на 45-му році життя

ЛІДІЇ ГОЛУБНИЧОЇ

науковий співробітник Академії.
ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Чоловікові Покійної Всеволодові Голубничому, дійсному членові Академії і всій Родині висловлюємо глибоке співчуття.

ПОХОРОН — у вівторок, 20-го травня 1975 року на українському Православному Цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

УПРАВА УВАН у США

ПОВІДОМЛЯЄМО, ЩО
Посвячення Пам'ятника
НА МОГИЛІ
св. п. полк. інж. ЮРІЯ ДЗЮБЕНКА
і Його дружини МАРІЇ
відбудеться
в суботу, 24 травня 1975 р., о год. 12:30 по пол.
на ПРАВОСЛАВНОМУ ЦВИНТАРІ в S. BOUND BROOK, N.J.

ПРИЯТЕЛІ

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що дня 2-го травня 1975 року в Збаражі, Україна, на 60-му році життя відійшла у Вічність
наша Найдорожча МАМА, СЕСТРА, БАБЦЯ і ТЕТА

бл. п.
д-р мед. СОФІЯ ГЛАДИШ з дому КОРДУБА

Похоронено її в Збаражі, біля чоловіка бл. п. д-ра Василя Гладиша.

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ за вічний спокій Покійної буде відправлена в Українській Католицькій Церкві в Керговксоні, 7-го ЧЕРВНЯ 1975 року, о год. 9-ій рано.

Горем прибиті:

СИНИ, НЕВІСТКИ і ВНУКИ в Україні
Сестра — ОКСАНА ЕЛЬЯШЕНКО з чоловіком МИКОЛОЮ
АНДРІЙ і ГАЛЯ СТАХІВ
ЄВГЕН і ОЛЯ РУДАКЕВИЧІ з родиною
БОГДАН і ЛІДА КОНЧИЛИ
ЛЕСЯ ДЯЧЕНКО з родиною
Ближча і дальша Родина в Україні і на еміґрації

Замість квітів на свіжу могилу Сестри, складаємо 100.00 долярів на Фонд Катедр Українознавства при Гарвардському Університеті.

ОКСАНА і МИКОЛА ЕЛЬЯШЕНКИ

RFD 1, Box 30, Tivoli, N.Y. 12583

Ділимося сумною вісткою, що з волі Всевишнього відійшла від нас у Вічність по заслужену нагороду, 10-го травня 1975 р. в Сан Гозе (San Jose), Каліф., наша Найдорожча МАМА, ТЕЩА, БРАТОВА і ВУЯНКА

ЗЕНОВІЯ з АЛЕКСІЄВИХ РУДАВСЬКА

вдова по проф. Л. РУДАВСЬКІМ

ПОХОРОННИХ ОБРЯДІВ доверишв 12-го травня 1975 року о. М. Мацулинський зі собору св. Володимира і Ольги в Сан Пол (St.Paul), Мінесота на кладовище Форест Лавн, де спочила біля свого мужа, який помер 6-го вересня 1974 р.

Горем прибиті:

син: проф. д-р ОЛЕКСАНДЕР РУДАВСЬКИЙ з жінкою АНТОЮ
швагрова — ІВАННА СЕРЕДЬНИЦЬКА
зі синами: д-ром мед. ОЛЕКСАНДРОМ і ЯРОСЛАВОМ з дружиною ТАНЕЮ

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

ДЕЩО ПРО ПОЛІТИЧНУ ПРОГРАМУ АЛЕКСАНДРА СОЛЖЕНІЦИНА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

„відновленим польським імперіялізмом". А втім аналіза псевдоаргументів „Вече" — окрема тема, до того цей журнал мало популярний в Україні, навіть між „українськими" росіянами. Тут важне вказати на спільність поглядів Солженіцина з українофобним журналом. Солженіцин говорить про „частини", „Вече" їх вилічує, в обох допускається „можливість" виступу з СССР деяких ,частин теперішньої України (а колишнього „Юга Россії" - Ю. К.). Солженіцин не зараховує Україну до списка країн, які безумовно „скорше чи пізніше" відокремляться, а „Вече" наводить причини „добровільного об'єднання".

Уточнення чи переміни деяких елементів цієї спільної програми не заторкнуть її суті. Табір російської політичної думки, видатним представником якого є Солженіцин, м'яко кажучи, ще не доріс до найосновніших моральних ідей модерної епохи. Є в ньому деяка відсутність проявів найбільш реакційного чорносотенства, але пропозиція мінімальної автономії при „Новій Росії" небагато від тієї традиції відстає.

Інтереси України не збігаються з Росією: Україна не має потреби боротися за освоєння Сибіру, ані за суперництво з Китаєм. За рецептою „Листа" реформована Росія, віддавши неосновні колоніяльні території, але затримавши Україну („добровільно") мала б і простір і населення (210 міл.), й економічну потужність для продовження свого „історичного" значення в світі. Захоплююча перспектива для російського патріота. Але, на жаль, міраж і тільки міраж.

Пляни Солженіцина і його приятелів не найшли підтримки в колах українських дисидентів. Засаду „єдиного ідеологічного фронту" з журналом і спільною програмою відкинуто 1971 р. („Український Вісник", IV), а в 1974 р. виразно визначено антиколоніяльний і антиімперіялістичний напрям української боротьби (УЦ, УШ). Не найшовши підтримки „на місці", Солженіцини продовжують свою діяльність за кордоном. (Журнал „Континент", збірник „З-під брил"), пробуючи втягнути до неї українську еміґрацію, щоб у такий спосіб гальмувати небажані для них процеси в самій Україні.

Яка повинна бути постава еміґрації до тих людей? Що ж, Черчілл колись признавав, що готовий співпрацювати навіть із самим чортом, аби тільки виграти війну проти Гітлера. Солженіцин далеко не „чорт", він тільки москаль - чарівник, „частинно українського походження", собірач землі російської і російський месіяніст.

Питання, хто більше скористає з кого: чи солженіцини (скомпромітовані в Україні), чи українська еміґрація. Якщо деякі українські кола дають Солженіцинові спроможність вести свою пропаґанду („Послання"), то тяжко тут доглянути їхню користь. Може погоня за „іменем"? Одне в тому певне — українська еміґрація — сила більша і важніша аніж група Солженіцина. Проте невідхильною передумовою при наших обставинах є ясне розуміння, з ким маємо до діла.

Тому на дальшу мету годі допустити якусь тіснішу співпрацю з продовжувачами російського імперіялізму. Навіть при переселенні до Канади й настирливих намаганнях „об'єднання з братами Українцями", будім то в імені „людських ідеалів".

Комітет „Року Жінки" розвиває свою працю

(СБ) — В суботу 10 травня відбулося в Ню Йорку інавґураційне засідання Комітету „Року Жінки". Ще до тієї пори поодинокі членки Комітету виконали ряд завдань і приготовили матеріяли, завдяки чому засідання було дуже успішне. Засіданням проводила голова Комітету, Л. Бурачинська, а секретарювала С. Букшована. Присутніми були пані: М. Бек, Д. Бойдуник, С. Букшована, Л. Бурачинська, М. Душник, С. Карпінська, О. Кузьмович, Я. Ласовська, Л. Різник, М. Савчак, Д. Степаняк, У. Целевич. Панове: о. шам. М. Харина, Я. Гайвас, В. Омельченко.

Після прийняття порядку нарад, голова подала інформацію про постання Комітету. СФУЖО винесла рішення відзначити якнайактивніше проголошений ОН „Рік Жінки", та використати його для цілого ряду внутрішніх і зовнішніх завдань. В тій цілі СФУЖО звернулася до всіх жіночих організацій і товариств, та взагалі до суспільно-громадських об'єднань, а головно централь, щоб спільними силами покликати до життя відповідні крайові комітети. Такі крайові комітети постали вже в Арґентині та ЗСА, а в інших країнах є в стадії організування. Голова з'ясувала всесторонність завдань Комітету „Року Жінки", а опісля передала слово референтці українського міжнародного „Року Жінки" Марусі Бек, а потім У. Целевич, референтці оборони прав людини при СФУЖО.

М. Бек насвітлила проблеми і можливості, зв'язані з Конґресом „Року Жінки", який відбудеться в червні в Мехіко. Вона теж подала практичні пропозиції, як розв'язати проблеми, та використати наявні можливості. Конґрес заповідається на могутню, многолюдну, світового значення імпрезу, якої ми не сміємо занедбати. У. Целевич вичерпно представила завдання, зв'язані з обороною жіночих прав і жіночої гідности взагалі, а прав жінок-в'язнів в СССР, запроторених у тюрмах і на сибірську каторгу за їхню національну приналежність, політичні переконання, за релігійні вірування участь у Богослуженнях, та в інших релігійних практиках. Акції в цих справах вимагають відповідних матеріялів, частина цих матеріялів уже готова, а частину ще треба випрацювати.

З'ясування і пропозиції голови та обох референток викликали всесторонню дискусію. У дискусії взяли участь усі присутні, які внесли багато нового.

Опісля винесено ряд рішень. Серед цих рішень є заклик до всіх українських жіночих організацій на терені ЗСА подбати про висилку своїх представниць на Конґрес до Мехіко, а до всіх інших громадських установ допомогти у цьому. Головно зі стейтів, ближчих до Мехіко, повинно бути якнайбільше учасниць. За інформація ми звертатися й зголошуватися на адреси:

M. Bech 2026 Oakman Boulevard, Detroit, Mich. 48238, або UCCA, 302 West 13th St. New York, N. Y. 10014 (Tel. WA 45617 M. Dushnyk)

На День Жінки-політв'язня призначено 28-го вересня ц. р. в співпраці з усіма іншими громадськими організаціями, а головно з Відділами УККА в Ню Йорку, та з Централею УККА плянована масова маніфестація, в якій повинні жінки взяти якнайчисленнішу участь. Маніфестація буде многонаціональна й відбудеться під відкритим небом. Будуть теж розіслані й роздані відповідні матеріяли до міжнародних установ і провідних діячів на чолі з генеральним секретарем ОН, до голов урядів, та до дипломатів і дипломатичних представництв.

Для переведення усіх цих акцій створено Плянувально-резолюційну комісію на чолі з У. Целевич, до якої ще ввійшли о. М. Харина, Я. Гайвас, С. Карпінська, О. Селепина, М. Савчак. Комісія дії в Мехіко: М. Бек, С. Букшована, К. Смородська, М. Душник, Д. Степаняк, Г. Процюк.

Крім цього поручено ще ряд інших можливостей і потреб, як напр. публікації відповідних статтей в українській пресі, публічні виступи, взагалі освідомна акція, як це з'ясовує „Плян праці" Українського Комітету „Року Жінки" на Америку. СФУЖО виготовило такий плян на цілий біжучий рік.

Після вичерпних дискусій над проголошенням всіх намічених справ, засідання закрито.

В Міннесотському університеті

(Закінчення зі стор. 1-ої)

розгубленість делегатів широко помістила статті і нотатки місцева преса.

Перед Великоднем студенти демонстрували писання писанок в Університеті й роздавали летючки „Цього року Великдень був відкликаний", подано прізвища в'язнів, хто вони і за що караються. Приготовляючись до Українського Тижня, березень і квітень, раз на тиждень студенти завжди виступали з чимось на кемпусі: двічі роздавали летючки, раз виступав проф. Славутич і три рази дискутували біля „політичного стола". При кожній нагоді збирали підписи студентів під петицією, щоб і українську мову включити в програму університету. Розвішено багато афішів і знімок з В. Мороза по цілому кемпусі. 15-го квітня в день уродин В. Мороза поміщено статтю в щоденнику під заголовком „Хроніка репресій у випадку В. Мороза".

На головних промовців, на Український Тиждень, який триває в днях 21, 22 і 23-го травня ц. р. запрошено професорів Омеляна Пріцака і Ореста Субтельного, обох з Гарвадського університету. Відкрито мистецьку виставку образів, вишивки, кераміки, великоднього стола, політичного стола, музичних інструментів, колекцій українських грошей, народного одягу тощо.

Виставка працюватиме всі три дні від 10-ої ранку до 3-ої по обіді. У середу 21 травня відбуватиметься концерт у виконанні місцевих сил: хор „Дніпро", дівочого хору Студентської Громади, Капелі бандуристів ОДУМ, танцювального гуртка СУМ і танцювального гуртка Католицької молоді. У четвер 22-го травня о год. 2:30 є симпозіюм, в якому головними учасниками будуть гості з Гарварду.

Студенти прикладають усіх зусиль, щоб цей тиждень пройшов успішно й щоб на майбутнє ми мали більшу можливість включення української мови в університеті.

Тепер це залежить від нас, наскільки ми їм допоможемо. Вони потребують нашої чисельної участи на концерті, на симпозіюм і на виставці. Допоможім їм — нашим дітям зробити те, що ми не могли зробити. Усі візьмім участь в Українському Тижневі, що відбувається 21, 22 і 23-о травня ц. р.

Україну в цьому році відвідає 29 міл. туристів, повідомляє совєтська преса

Київ. — Україна четвертий раз підряд завойовує першість у СССР по туризмі та екскурсіях. Літній сезон 1975 року заповідається особливо жваво. Українська республіканська рада по туризму та екскурсіях передбачає тільки в нинішньому році 29 мільйонів туристів. Пишучи про „Масовий розвиток туризму", „Молодь України" з 14-го травня ц. р. зазначує, що все це відбувається „завдяки реалізації виробленої XXIV з'їздом КПСС соціяльно-економічної програми", що на звичайній мові означає, немов би то зріст матеріяльного добробуту трудящих, „багатше і змістовніше використовування бюджету їх вільного часу".

В замітці „Молоді України" стверджується, що лише з початку цієї п'ятирічки" в Україні „збудовано і уведено в експлуатацію близько 40 нових туристських готелів і баз, а число туристів і екскурсантів зросло [illegible]".

Звільнення корабля „Маяґуез" коштувало життя 5 американських вояків

Вашингтон. — Секретар оборони Джеймс Шлесінджер поінформував 18 травня, що під час минулотижневої акції звільнення американського торговельного корабля „Маяґуез", скопленого на міжнародних водах Сіямської затоки військовими кораблями нового комуністичного режиму Камбоджі, згинуло 5 американських вояків, 16 пропало без вісти, а 70-80 вояків було поранено. Минулої п'ятниці Пентаґон повідомив пресу, що тільки один американський вояк згинув під час тієї військової акції, 22 були поранені, а 13 пропали без вісти. Повідомляючи про більші американські жертви, секретар Шлесінджер сказав, що нові дані базовані на точному перечисленні всіх американських вояків, які брали участь у цій акції, а минулотижневі заяви Пентаґону були базовані на різних ще неперевірених інформаціях із кількох джерел. Інші речники Департаменту оборони заявили, що правдоподібно всі 16 пропалих без вісти вояків не живуть. Отже, коли буде зроблений остаточний підрахунок, то число американських вояків, які згинули під час визволення корабля „Маяґуез" і його залоги, правдоподібно становитиме 21 вояків.

ЛІКАРІ І МИСТЕЦЬКО-ЛІТЕРАТУРНИЙ СВІТ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

кінчив Київський Медичний Інститут у 1959 р. Поет-лавреат кількох літературних премій, живе і творить у Києві. Автор низки збірок поезій. Найважливіші: „Золоті руки", „Пахуче небо", „Течії" й інші. Працює автор і в ділянці літературознавства і мистецької критики. В оцінці літературної критики — В. Коротич визначний поет один з перших у сучасній Україні. Вага і ціна творчости Коротича в тому, що його поезія інтелектуальна, так сказати „міська" (у протилежність до колгоспно - примітивної творчости більшости поетів) поезії Коротича широко відомі і приємно нам, читаючи, подумати, що їх автор — лікар.

Коли В. Коротич — відомий поет, ім'я другого поета ще нове. Роман Бабовал, народжений на еміґрації, закінчив недавно медичні студії в Бельгії. Видані збірки поезій: „Навіщо про те згадую" (1969) та „Подорож поза форми" (Ню Йорк, 1972). Р. Бабовал, представник наймолодшого покоління поетів, автор поезії наскрізь модерної, сучасної, формою і змістом співзвучної з теперішньою світовою модерною поезією. Нові поезії, друковані в журналі „Сучасність", висувають автора на перше місце серед молодих поетів. В опінії поета Богдана Бойчука, автора антології української поезії, Роман Бабовал поет дуже добрий, глибокий, талановитий. На цьому місці — вітаємо нашого колеґу (за медичною професією) та бажаємо успіхів у його творчості.

На кінець — згадка про ще одного лікаря - мистця, що відійшов передчасно від нас. Д-р Зиновій Штокалко, мистець - бандурист. На думку І. Костецького — Зиновій Штокалко був чи не найкращим бандуристом — інтерпретатор давніх козацьких дум і пісень. Талант великий, різногранний. Спів і бандура Зин. Штокалка утривалені на грамофонному записі. Та не всі знають, що З. Штокалко залишив поезії високої якости. Вони зібрані за редакцією Богдана Бойчука і їх треба видати друком. Ще одна ланка, що лучить лікарський світ із світом нашого мистецтва і літератури. Видання творів лікаря-поета Зиновія Штокалка в ювілейнім році УЛТПА буде гідним відзначенням 25-ліття українського лікарського Товариства.

ВІД РЕДАКЦІЇ

З технічних причин частина статтей одержаних від Товариства Українських Лікарів Північної Америки, появиться в окремих числах „Свободи" поза „Сторінкою УЛТПА", яка була видрукована з датою 20 травня.

У 95-му числі „Свободи" з суботи 17-го травня ц. р. заголовок другої частини статті д-ра Павла Джуля мав звучати „Лікарський Вісник — речник української вільної медичної думки", а не „Наукові здобутки українських лікарів". Цей наголовок відносився до статті д-ра Ростислава Сочинського у попередніх числах „Свободи".

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АНАСТАЗІЯ СТАСІЦКА, — членка УНС Відд. 490 Т-ва Івана Франка в Ірвінґтоні, Н.Дж., померла 17 лютого 1975 р. на 78-му р.ж. Нар. в Україні, стала членкою УНС в 1948 р. Залишила в смутку 2 дочки, 3 внуків. Похорон відбувся 22 лютого на цвинтарі Голливуд в Юніон, Н.Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
О. Чорномаз, секр.

ВАСИЛЬ СИДОРИК, — член УНС Відд. 221 Т-ва св. Степана в Чикаґо, Ілл., помер 14 березня 1975 р. на 82-му р.ж. Нар. 12 грудня 1892 р. в Україні, став членом УНС в 1933 р. Похорон відбувся 17 березня на цвинтарі св. Миколая в Парк Ридж, Ілл.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Шпікула, секр.

ГРИГОРІЙ МІЧЕЛ, — член УНС Відд. 173 Б-ва св. Володимира в Вілмінґтон, Дел., помер 21 березня 1975 р. на 69-му р.ж. Нар. в 1906 р. в Міллсборо, Дел., став членом УНС в 1930 р. Залишив у смутку дружину Катерину, дочку Марію і троє внуків. Похорон відбувся 25 березня на цвинтарі Нерей в Міллсборо, Дел.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Серба, Секр.

ДЖОРДЖІЯ ЛЬОРЕТА КОНТРАЕЛЬ, членка УНС Відд. 63 в Форд Сіті, Па., померла 1 березня 1975 р. на 39 р.ж. Нар. 20 січня 1936 р. в Кіттаннінґ, Па., стала членкою УНС в 1967 р. Залишила в смутку мужа Алберта і дочку Кенну. Похорон відбувся 4 березня на цвинтарі Лави Гевен в Іст Франклін.
Вічна Їй Пам'ять!
М. Турко, секр.

МАРІЯ ФЕДІРКО, член УНС Відд. 272 Т-ва Згода в Меплвуд, Н. Дж., померла 8 грудня 1974 р. на 77-му р.ж. стала членкою УНС в 1928 р. Залишила в смутку сина Петра, дочок Ольгу, Анастазію, Стефанію. Похорон відбувся 12 грудня на цвинтарі св. Гертруди в Вудбрідж, Н.Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
Секр. Відділу.

ВАСИЛЬ ШЕВЧУК, — член УНС Відд. 217 Б-ва св. Йосафата в Рочестері, Н.Й., помер 2 березня 1975 р. на 60 р.ж. Нар. в 1915 р. в Україні, став членом УНС в 1954 р. Залишив у смутку дружину Анну. Похорон відбувся 5-го березня на цвинтарі Св. Гробу в Рочестері, Н.Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Т. Кубарів, секр.

ЕЛЕН ФЕРКАЛЮК БІВЕЛЬ, — членка УНС Відд. 220 Б-ва св. Петра і Павла в Чикаґо, Ілл., померла 19-го грудня 1974 р. на 46-му р.ж. Нар. в 1929 р. в Чикаґо, Ілл., стала членкою УНС в 1947 р. Залишила в смутку мужа Едварда і дочку Джакеліну. Похорон відбувся на цвинтарі в Чикаґо, Ілл.
Вічна Їй Пам'ять!
Секр. Відділу.

КАТЕРИНА Д. РАСТОН, — членка УНС Відд. 63 Т-ва Січ в Форд Сіті, померла 22 липня 1974 р. на 25 р.ж. Нар. в 1948 р. в Кодаґон, Па. стала членкою УНС в 1969 р. Залишила в смутку матір Берту. Похорон відбувся на цвинтарі в Кодаґон, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
Секр. Відділу.

ТАРЗАН, Ч. 7303 Добра новина

RELAX, ITO, TARZAN WILL BE BACK SOON!
BUT HE IS GOING INTO DANGEROUS COUNTRY, MR. CRISP!
AREN'T YOU GLAD TO BE WITH US?--
YES, SIR, VERY MUCH... IT'S JUST THAT I WORRY ABOUT HIM!
HE FEELS THE SAME WAY ABOUT YOU...
THAT'S WHY HE WAS GOING TO ASK YOU IF YOU WANTED TO STAY HERE INSTEAD OF GOING BACK TO MOMBUZZI!
OH, WOULD I!! COULD I??...
YIPPEE!

Не журися, Іто! Тарзан скоро повернеться!

Але він, пане Крисп, іде в небезпечні джунґлі!

Чи тобі не добре тут з нами?

Так, пане Крисп, дуже добре... Тільки я дуже турбуюся його долею!

Він також турбується тобою... Тому він плянував поспитати тебе, чи ти не хотів би залишитися тут з нами, замість повертатися до Момбуцці!

Чи я хотів би? Певно, що так!!!

Урра!!!